

Ko gero, net saugumiečiai Maskvoje sutrikę: kam iš jų priklauso ordinas už Vilniaus mero R. Šimašiaus išpuolį Lietuvoje, supriešinusį ne tik lietuvius, bet ir žydų bendruomenę...

Jei R. Vanagaitės ir E. Zurofo demaršas prieš A. Ramanauską-Vanagą mūsų visuomenę tik dar labiau sutelkė, tai Vilniaus mero vienasmenis sprendimas paniekinti Jono Noreikos-Generolo Vėtros atminimą tarsi įbėrė druskos į negyjančią Lietuvos holokausto žaizdą.

Pastarosiomis dienomis šia tema komentarų tikrai netrūko, todėl iš anksto atsiprašau tų, kuriems atrodo, kad ši tema išsemta. Tačiau, sutikite, ne kiekvieną dieną Lietuvos žydų bendruomenė nusprendžia uždaryti sinagogą, ypač jei kitą dieną persigalvoja. Tai priverčia susimąstyti, ar tokio susipriešinimo priežastis – ne dvejopi standartai ir jų taikymas vertinant vienų ar kitų prisidėjimą prie holokausto Lietuvoje.

Šviežiai iškeptas R. Vanagaitės pakaitalas R. Šimašius ne kartą viešai tvirtino: jo sprendimą nuimti atminimo lentą nuo Lietuvos Mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos nulėmė nacių okupacijos metais J. Noreikos-Generolo Vėtros perduotas įsakymas izoliuoti žydus Žagarės gete.

Anot teisinį išsilavinimą turinčio Laisvės partijos įkūrėjo, Šaulių sąjungos nario ir Lietuvos sostinės mero R. Šimašiaus, tai – neginčijamas faktas, paverčiantis Generolą Vėtrą žydšaudžių bendrininku.

Ar tikrai to pakanka ką nors TAIP nuteisti?

Dar kartą imu į rankas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro 2019 m. kovo 27 d. pažymą „Dėl kaltinimų Jonui Noreikai (Generolui Vėtrai)“ ir vėl skaitau: „1941 m. rugpjūčio 22 d. Šiaulių aps. viršininkas J. Noreika valsčių viršaičiams ir antraeilių miestų burmistrams perdavė Šiaulių apygardos komisaro Hanso Gewecke 1941 m. rugpjūčio 14 d. įsakymą žydus iškeldinti į Žagarės getą, taip pat įsakymą dėl žydų turto likvidavimo tvarkymo. Pabrėžtina, kad tai nebuvo J. Noreikos valia atsiradę įsakymai, tai buvo jo, kaip apskrities viršininko, vokiečių administracijos nurodymų perdavimas“.

Taigi J. Noreika minėto įsakymo neinicijavo ir nerašė. Jis jį tik perdavė.

Iš rašto aiškėja ir kita ne mažiau svarbi detalė. Pasirodo, getų steigimas tuo metu nebuvo siejamas su fiziniu žydų naikinimu: „1941 m. vasarą dauguma Lietuvos piliečių, tarp jų ir žydų, nesuvokė getų kaip vieno iš žydų naikinimo etapų. Iki vokiečių okupacijos Lietuvoje buvo girdėta apie žydų suvaržymus Vokietijoje, getus Lenkijoje, tačiau nebuvo žinoma, kad

žydų izoliavimas baigtusi masinėmis žudynėmis.[...]Lietuvos žydų bendruomenės atstovas, Vilniaus geto tyrėjas Ilja Lempertas teigia, kad iki 1941 metų pabaigos ir dar vėliau patys žydai Vilniaus gete negalėjo patikėti, kad jų buvimas getuose reiškia jų fizinį sunaikinimą.[...]Būta atvejų, kai išlaisvinti ir slepiami žydai neatlaikydavo įtampos ir patys grįždavo į getą – ten jiems atrodė saugiau“.

Dar daugiau, tame pačiame rašte paminimas ir tas, kuris pasirašė įsakymą dėl geto kūrimo – tą patį dokumentą, už kurio perdavimą dabar yra pasmerkiamas J. Noreika: „Šiaulių apygardos komisaras Hansas Gewecke, kurio filmuotų prisiminimų įrašai saugomi JAV Holokausto memorialiniame muziejuje Vašingtone, teigė, kad tuo metu jie nemanė, kad getai baigsis žydų sunaikinimu.[...]Po karo sąjungininkai buvo sulaukę H. Geweckę, tačiau po tardymų paleido nepaisant jo tiesioginių įsakymų dėl Žagarės ir Šiaulių getų“.

Tai kaip čia dabar išeina? Asmuo „nepaisant jo tiesioginių įsakymų dėl Žagarės ir Šiaulių getų“ yra išteisinamas, o jo įsakymą perdavęs žmogus, Vilniaus mero R. Šimašiaus parodymu, yra prilyginamas holokausto vykdytojui?!

Dar labiau sutrinki, kai perskaitai apie žydų savivaldos getuose bendradarbiavimo su naciais vertinimą: „[...]Žydų taryba (judenratas) ir geto žydų vidaus policija vykdė nacių nurodymus geto teritorijoje: atrinkdavo nedarbingus gyventojus (juos naciai veždavo sušaudyti), perduodavo vokiečių nurodymus dėl turto atidavimo, prižiūrėdavo, kaip vykdomos vidaus taisyklės ir t.t. Pasak žydų istoriko I. Lemperto, „Judenratas – iš tiesų prieštarauja vertinamas. Tačiau taip vertina žmonės, nežinantys istorijos. Pasidomėję giliau, pamatysime, kad juoda-balta istorija čia netinka.“ Pažymėtina, kad Lietuvos žydų iniciatyva Kauno žydų geto seniūnų tarybos pirmininko Elkeso Chaimo Chanono ir Kauno geto policijos vadovo Judo Zupavičiaus atminimas įamžintas garbės lentomis“.

Tai gal uolusis istorinės atminties dezinfekuotojas R. Šimašius ir jo gerbėjai paaiškins, kodėl vieniems negalima taikyti juodos-baltos istorijos, o kitam – Štuthofio nacių koncentracijos stovyklos kaliniui J. Noreikai – paliekama tik juoda?

Prieš kelias dienas Vilniaus meras kaip kompensaciją už nuplėštą Generolo Vėtros atminimo lentą nurodė nuimti lentą, pagerbiančią Valeriją Valsiūnienę – poetę, išdavusią sovietinei valdžiai pagrindinę Lietuvių tautinę tarybą, kurią įkūrė tas pats J. Noreika – Generolas Vėtra. Pastarasis sovietinio teismo buvo nuteistas mirties bausme ne tik už pasipriešinimą tarybų valdžiai, bet ir už „savanorišką tarnavimą vokiečiams“.

Jei R. Šimašius savanoriškai įsirašė į Generolo Vėtros teisėjų gretas, tai kyla klausimas kuo jam užkliuvo poetė Valerija Valsiūnienė? Juk ji vykdė NKVD inspiruotą „pilietinę pareigą“

ir įdavė... sovietiniam teisingumui tą patį nacių „pakaliką“, kuris net ir praėjus septyniasdešimt dvejiems metams po mirties, R. Šimašiaus liežuvio pliaukštelėjimu, nusipelnė viešo paniekinimo.

Štai iki kokio farso nusiritama, kai galvoje, kad ir pridengtoje Šaulių sąjungos uniformine kepure, tvyro vertybinis ūkas.

Toks teisuolis gali be skrupulų kitą nepagrįstai apkaltinti bendradarbiavimu su nusikalstamu režimu ir čia pat pamiršti, kad tai, ką jis pats perdavė įsiteikindamas Lukašenkos režimui, išdavė Baltarusijos disidentus pasmerkdamas juos ilgiems kalinimo metams.

Toks aktyvistas krykštauja iš džiaugsmo, kai Vilniaus gatvėmis žygiuoja homoseksualų ir lesbiečių teisių gynėjai, ir susierzina išgirdęs apie vilniečių sumanymą Baltijos kelio 30-mečio proga išeiti į gatves ir susikibti rankomis.

Tokie veikėjai savo ribotumą suvokia kaip išskirtinumą, nes tik jie žino, kas yra teisinga, o kas - ne. Jiems nusispjauti į kompetentingų valstybinių institucijų išvadas, į teismų sprendimus.

Jie prisiima teisę vienus rūšiuoti pagal juoda, o kitus- tolerantiškai, pagal vaivorykštės spalvas. Būtent jie ir yra - tikrieji dvasinių getų steigėjai.

Taip gimsta elementarus šių laikų vaivorykštinis fašizmas.

